

රස - ගුණ සපිරි කෙසෙල්

වෛරස් රෝගයන්ගෙන් රකගැනීම.....

දිකුණු දිග ආසියාවේ උෂ්ණ නිවර්තන දේශගුණික කලාපය නිජබිම කරගත්තේ යැයි විශ්වාස කරන කෙසෙල් ශාකය ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදු මට්ටමේ සිට උසින් මීටර 1200 දක්වා සියළුම දේශගුණික කලාපයන් හි වගා කරන පළතුරු බෝගයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ වගා කරන සෙසු පළතුරු වර්ග අතුරින් කෙසෙල් මිලෙන් ඉතාම ලාභදායී මෙන්ම පෝෂණ ගුණයෙන් පොහොසත් පළතුරකි. මේ නිසා කෙසෙල් වගාව, වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ අතිශය වැදගත්කමක් දරන ආර්ථික වගාවක් බවට පත්ව තිබේ.

2000 වර්ෂයේ ලේඛන වලට අනුව, ශ්‍රී ලංකාව තුළ කෙසෙල් වගා කර ඇති බිම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 48686 කි. එම වර්ෂයේ ලැබුණ අස්වැන්න කෙසෙල් කැන් දහස් වලින් 33617 කි. ශ්‍රී ලංකාවේ කෙසෙල් වගා කරන දිස්ත්‍රික්ක අතුරින්, කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය ප්‍රධාන ය. එහි වගා කළ භූමියෙන් 25% කෙසෙල් වගාව සඳහා යොදා ගෙන තිබේ. එම දිස්ත්‍රික්කය ජාතික කෙසෙල් නිෂ්පාදනයට කරනු ලබන දායකත්වය 20%ක් පමණ වේ. ඊට අමතරව, ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයෙන් 10%, මොණරාගල 8%, කෑගල්ල 7%, හම්බන්තොට 6% ක් හා මාතර 6% වශයෙන් පිළිවෙලින් ජාතික නිෂ්පාදනයට දායක වෙයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ කෙසෙල් ඒක පුද්ගල පාරිභෝජනය 1990/91 වර්ෂයේදී දිනකට ග්රෑම් 0.12කි.

1996/97 වර්ෂයේදී ඒක පුද්ගල කෙසෙල් පාරිභෝජනය කෙසෙල් වර්ග වශයෙන් ගත් කල වගුව - 01 පරිදි වේ.

වගුව - 01

මාසයකට ඒක පුද්ගල කෙසෙල් ගෙඩි පාරිභෝජනය.	
කෝලි කුට්ටු	ගෙඩි 0.62
ආනමාළු	ගෙඩි 0.51
ඇඹුල්	ගෙඩි 4.64
වෙනත්	ගෙඩි 1.64

මූලාශ්‍රය : ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

වර්තමානයේ දී ශ්‍රී ලංකාව යුරෝපයේ සහ ආසියාවේ රටවල් කිහිපයකට කෙසෙල් අපනයනය කරන අතර එය වසරින් වසර වර්ධනයක් පෙන්වයි. එසේම කෙසෙල් අපනයන වලින් ලැබූ ආදායම් කැපී පෙනෙන ලෙස වර්ධනය වී තිබේ.

වගුව - 02

ශ්‍රී ලංකාවේ කෙසෙල් අපනයනය සහ ලැබුණ ආදායම

වර්ෂය	කෙසෙල් අපනයනය කිලෝ ග්‍රෑම්	අපනයන වටිනාකම රුපියල්
1994	4049	823,100
1995	243781	4391711
1996	21794	3290171
1997	2787	354746
1998	2482	120239
1999	1250	231963

මූලාශ්‍රය : ජේගු වාර්තා

කෙසෙල් අපනයනයේ දී රජයට ගෙවන ලද බදු වශයෙන් 1996 වර්ෂයේ දී ජේගු බදු 35%, ක්ද ඉපයීම් බදු 10%, ක්ද ජාතික ආරක්ෂක බද්දට 4.5%, ක්ද ගෙවා තිබේ. මේ කරුණු සලකා බලන විට, කෙසෙල් වගාව, ශ්‍රී ලංකා ගොවි ආර්ථිකයේ වැදගත් තැනක් හිමි කර ගන්නා බෝගයකි. දැනට ශ්‍රී ලංකාවේ කෙසෙල් වර්ග 16 පමණ හඳුනා ගෙන ඇති අතර මේවායින් සීනි, ඇඹුල්, කෝලිකුට්ටු, ආනමාළු සහ ඇම්බුන් යන කෙසෙල් වර්ග, පළතුරු වශයෙන් ඉතා ජනප්‍රිය වර්ග වේ. ඇඹුල් සහ කෝලිකුට්ටු කෙසෙල්, මිද්දෙහිය, ඇඹිලිපිටිය, සූරියවැව, තිස්ස, මොණරාගල, වැල්ලවාය, හම්බන්තොට, බරවකුඹුර, උඩවලව යන ප්‍රදේශයන් හි බහුලව වගා කරනු ලබයි.

වලව විශේෂ බල ප්‍රදේශයේ සහ හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ කෙසෙල් වගාව

කොට්ඨාශ අනුව කෙසෙල් වගා ව්‍යාප්තිය

ශ්‍රී ලංකාවේ වෙනත් ප්‍රදේශ මෙන් නොව, වලව විශේෂ බල ප්‍රදේශයේ සහ හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවීන් මහා පරිමාණයෙන් කෙසෙල් වගා කිරීමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබේ. වී වගාවට වඩා වැඩි ආදායම් ලබාදීමත්, වී වගා කිරීමට තරම් කන්න දෙකෙහි දීම ප්‍රමාණවත් තරම් ජල පහසුකම් නොලැබීමත් නිසා වලව විශේෂ බල ප්‍රදේශයේ වී වගා කරන බිම් වල ද කෙසෙල් වගා කිරීමට ගොවිහු පෙළඹී සිටිති. 1995, 96, 97, 98, 99 යන වර්ෂයන් හි **ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන වැඩ සටහන (IRDP), එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩ සටහන (UNDP), හදබිම අධිකාරිය, දකුණු පළාත් සංවර්ධන අධිකාරිය, මහවැලි ආර්ථික ඒජන්සිය, බහුවාර්ෂික බෝග වගා ව්‍යාපෘතිය** වැනි ආයතන විසින් කෙසෙල් වගාව සඳහා මූල්‍ය පහසුකම් සහ වෙනත් යටිතල පහසුකම් ලබාදීම නිසා, මෙම ප්‍රදේශයන් හි කෙසෙල් වගාව විශාල ලෙස ව්‍යාප්ත වී තිබේ.

වලව විශේෂ වල ප්‍රදේශය තුළ කෙසෙල් වගාවේ ව්‍යාප්තිය

වර්ෂය	ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර්)
1994	2406
1995	2587
1996	2708
1997	3128
1998	3335
1999 (පෙබරවාරි)	4197

මූලාශ්‍රය: ගොවිජන කේන්ද්‍ර

කොට්ඨාශය	ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර්)
ඇඹිලිපිටිය	823.5
වත්දිකා වැව	462
මුරවැසිහේන	625
කුංකම	314
අතුණකොළ පැලැස්ස	243
කිරි ඉබ්බන් වැව	520
සූරිය වැව	370
එකතුව	3357.5

මූලාශ්‍රය : ගොවිජන කේන්ද්‍ර

මෙම ප්‍රදේශවල ගොවීන්ගේ වැදගත්ම ආදායම් මාර්ගය කෙසෙල් වගාව බවට පත්ව තිබේ. ඔවුන් කෙසෙල් අස්වැන්න, කෙසෙල් මුහු පමණක් නොව, කෙසෙල් පඳුරුවල අතිරික්ත පැල පවා ව්‍යාපාරික වශයෙන් අලෙවි කරනු ලබයි. මෙලෙස ගොවීන්ට ඉහළ ආදායම් ලබා දුන් හම්බන්තොට සහ **උඩවලව** ප්‍රදේශයේ කෙසෙල් වගාවට මෑතක සිට වෛරස් රෝගයක් වැළඳී ඇති බව කෘෂි විද්‍යාඥයින් විසින් සොයා ගනු ලැබ තිබේ.

කෙසෙල් වගාවට වැළඳෙන වෛරස් රෝග

කෙසෙල් වගාවට බහුලව ඇතිවන වෛරස් රෝග 4 ක් හඳුනාගෙන ඇත. ඒවානම්,

- කෙසෙල් වද පිදීම
- පැතිරෙන හරිතකෘය සහ ගොබ කුණුවීම
- කෙසෙල් කහ ඉරි වෛරස් රෝගය
- කෙසෙල් මුහු විචිත්‍ර වෛරස් රෝගය

ඉහත සඳහන් රෝගවල දැකිය හැකි ප්‍රධාන ලක්ෂණ සැකෙවින් මෙසේය.

කෙසෙල් වද පිදීම :-

ලංකාවේ බහුලව දැකිය හැකි රෝගයකි. දශක කිහිපයක් තිස්සේ මෙය කෙසෙල් වගාවල දක්නට ලැබුණි. මෙය ඉතා හානිකර තත්ත්වයකට පත් නොවූයේ මේ පිළිබඳව කෙසෙල් ගොවීන් දනුවත් කර තිබූ නිසාවෙනි. මෙය **'ලුම්යෝ වෛරස්'** කාණ්ඩය නිසා ඇති වේ. මෙම රෝගයෙහි දැකිය හැකි ලක්ෂණ නම් පත්‍ර සෙවිවන්දියක් ලෙස හැඩ ගැසීම, ගස කුරුවීම, පත්‍ර කුඩාවීම, පත්‍ර නටු කෙටිවීම, පත්‍ර කොපු දික්වීම ආදියයි. මෙම රෝගය ඕනෑම ප්‍රමාණයක කෙසෙල් ගසකට වැළඳිය හැකිය. මෙම රෝගය වැළඳුණු ශාකයකින් කෙසෙල් කැන් ලබාගත නොහැකි වේ.

පැතිරෙන හරිතකෘය සහ ගොබ කුණුවීම

මෙම රෝගය පැතිරෙන්නේ **කුකර්බිඩේසි** පවුලට අයත් ශාක වලට වැළඳෙන විචිත්‍ර වෛරසය මගිනි. මෙම රෝගයේ දී දැකිය හැකි ලක්ෂණ වන්නේ පත්‍රවල කහ කොළ විචිත්‍ර ව්‍යුහයක් පෙන්වීම, (බහික් කලාවක් මෙනි) පැල දුර්වල වීම සහ කුරුවීම

ආදියයි. මෙයද ලංකාවේ බහුලව දැකිය හැක.

හම්බන්තොට සහ උඩවලව ප්‍රදේශවල කෙසෙල් වගාවට වැලදී ඇති වෛරස් රෝගනම් කහ ඉරි වෛරස් රෝගය සහ කෙසෙල් මුහ විවිභ වෛරස් රෝගයයි. මෙම ලිපියේ

කම පැහැයට හැරේ. ඉන් පසුව කළු, පැහැයට හැරෙයි. දුර්වල විකෘති කඳන් ඇතිවේ. ගසේ වර්ධනය ද බාල වේ. 'පැහිරි පිටි මකුනා' නමින් හඳුන්වනු ලබන 'මකුනෙක්' විසින් මෙම රෝගය බෝ කරනු ලබයි.

දම්ම වැඩ්වෙයි. ව්‍යාජ කළේ නොයෙකුත් ආකාරයට රතු, දිගටි, පැල්ලම් දැකිය හැක. මෙම කඳ පොළොවට සවිචන, ස්ථානයේ කඳ දික් අතට පිපිරීම් ද ඇතිවිය හැකිය. කෙසෙල් කඳ මැදින් බෙදීයාම ද සිදු වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ වගා කරන සෙසු පළතුරු බෝග අතරින් මිලෙන් ඉතාම ලාභදායී මෙන්ම පෝෂණ ගුණයෙන් යුතු පළතුරක් ලෙස කෙසෙල් සඳහා වැදගත් ස්ථානයක් හිමි වේ.

ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ මෙම රෝගයන් හි ලක්ෂණ පැතිරීම සහ මෙය පාලනය කිරීම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමයි.

පෝෂණ උණුකාවයන් හේතුවෙන්, මෙම රෝගය වැළඳෙන්නට ඇතැයි මූලින් විශ්වාස කළ ද, ඒ පිළිබඳ දිගින් දිගටම පර්යේෂණ පැවැත්වෙමින් පැවැතිනි. **ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ මේ පිළිබඳ පර්යේෂණ පැවැත් වූ විදේශීය කෘෂි විද්‍යාඥ කණ්ඩායමක් විසින් මෙය වෛරසයක් මගින් හට ගැනුණු රෝගයක් බව තහවුරු කරන ලදී.** දැනට ඇති රෝග ලක්ෂණ අනුව, වෛරස් රෝග 2 ක් හඳුනා ගෙන තිබේ.

කෙසෙල් මුහ විවිභ වෛරස් රෝගය

මෙය බොහෝ වෛරස් වංශයට අයත් වෛරසයකි. කෙසෙල් මුහ විවිභ වෛරස් රෝගය ව්‍යාප්ත කරනු ලබන්නේ 'කුඩක්කන්' විසිනි. රෝගය වැළඳුණු ගසෙහි කඳ රත් පැහැයට හැරෙයි. කෙසෙල් මුහ මත තද පැහැති කළු පාටට හුරු දුඹුරු පැහැති පැල්ලම් හටගනී. පත්‍රවල තාරටි සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා මතු වී පැහැදිලිව පෙනේ. පත්‍රයේ යටි පැත්තේ තාරටියේ රෝස පාට පැල්ලම් හටගනී. කෙසෙල් පඳුරකට රෝගය හට ගැනුණු පසු, එම රෝග ලක්ෂණ පෙන්වනු

මෙම වෛරස් රෝගය වැළඳුණු කෙසෙල් පඳුරුවල හට ගන්නා කෙසෙල් ආහාරයට ගැනීම නිසා එම වෛරසය මිනිස් සිරුරට ඇතුළු වන බවත්, එය ජනතාවට රෝග සෑදීමට හේතු වන බවත් මතයක් ජනතාව තුළ පැතිර ඇති නිසා කෙසෙල් පාරිභෝජනයේ අඩුවීමක් සිදුවී ඇති බව හෙළි වී තිබේ. මෙම රෝග දෙකට ගොදුරු වූ කෙසෙල් වගාවන් හි, කෙසෙල් කැන්වල පහත සඳහන් උණුකා ලක්ෂණ පෙන්වයි.

- * කෙසෙල් ඇවරි විකෘති වී හට ගනී
- * හට ගන්නා කෙසෙල් කැන් ඉතා කුඩා ප්‍රමාණයේ ඒවාය.
- * බර ප්‍රමාණය අඩුය.
- * පිරුණු ගෙඩි හට නොගනී.
- * ගෙඩියේ මදය තද ගතියෙන් යුක්ත වේ.
- * ගෙඩි එක් වරම පැසීම සිදු නො වේ.
- * කෙසෙල් වහල්ල වක් නොවී සෘජුව පිහිටයි
- * රෝගය ව්‍යාප්තවන්නේ අස්වැන්න ප්‍රමාණය, සීඝ්‍රයෙන් පහල බසී.

කහ ඉරි වෛරස් රෝගය

මෙම වෛරස් රෝගය කහ ඉරි වෛරස් රෝගය නමින් හඳුනා ගෙන තිබේ. මෙම රෝගය වැළඳුණ විට කෙසෙල් පත්‍රවල කහ පාට ඉරි ඇති වේ. මෙම කහ ඉරි පත්‍රයේ තාරටි වලට සමාන්තරව විහිදී යයි. මේ කහ ඉරි දුඹුරු පැහැයට හැරී පසුව

ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ මේ පිළිබඳ පර්යේෂණ පැවැත් වූ විදේශීය කෘෂි විද්‍යාඥ කණ්ඩායමක් විසින් මෙය වෛරසයක් මගින් සෑදුණ රෝගයක් බව තහවුරු කරන ලදී.

ලබන්නේ කෙසෙල් ගසට මාස 10 - 11 ක් පමණ ගත වූ පසුවය. කෙසෙල් පඳුරුවල මොටෙයින්

(කෙසෙල් වගාවට මාරක අපලයක් දිනමිණ ලිපිය/1998 දෙසැම්බර් 28)

කෙසෙල් කැන් වල ඇති වන මෙම ලක්ෂණ අනුව පෙනී යන්නේ, කෙසෙල් වගාවට වැළඳෙන වෙනත් රෝග මෙන් නොව, මෙම වෛරස් රෝගය වැළඳුණු විට, කෙසෙල් වගාවට

වගාවට වැළඳී ඇති මෙම වෛරස් රෝගය කෙරෙහි අවධානය යොමු විය යුත්තේ කරුණු කිහිපයක් නිසාවෙනි. මෙම ප්‍රදේශවල ගොවීන් කෙසෙල් පැල, පිට පලාත්වල වගාකරුවන් සඳහා

රෝගයට ගොදුරු වූ පදුරු වලින් ගලවා ගනු ලබන පැල පිට පලාත්වල සිටුවීම සඳහා අලෙවි නොකිරීමට ගොවි ජනතාව දැනුවත් කිරීමෙනි. එමගින්, මෙය රට පුරාම වූ කෙසෙල් වගා වලට පැතිර යාම වළක්වා ගැනීමට පුළුවන.

පෝෂණ ගුණයෙන් ඉහළ පළතුරක් මෙන්ම ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී වන කෙසෙල් බෝගය රෝග කාරක වලින් මුදවාගෙන සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා ගොවීන්ගේ මෙන්ම කෘෂි විද්‍යාඥයන්ගේ ද අවධානය දැඩිව යොමු විය යුතුය.

බරපතල හානි පැමිණෙන බවයි. හම්බන්තොට හා උඩවලව ප්‍රදේශවල වගා කර ඇති ඇඹුල් වර්ගයේ කෙසෙල් වගාවෙන් වැඩි හරියක්ම මෙම රෝගයට ගොදුරු වී ඇති බව සමීක්ෂණ වලදී අනාවරණය වන අතර රෝගය බහුල ලෙස පැතිර ගොස් ඇත්තේ ඇඹුල් කෙසෙල් වගාව තුළ පමණි.

වර්තමානයේ, ගොවීන් කෙසෙල් වගාව කරන්නේ වෙළඳපොල සඳහා ය. මෙම වෛරස් රෝග නිසා කෙසෙල් අස්වැන්නට සිදුවන ඉහත සඳහන් කළ හානි හේතුවෙන්, කෙසෙල් අලෙවි කිරීමට නොහැකි තත්ත්වයක් ඇති වීම නිසා ගොවීන්ට සෘජුවම ආර්ථික වශයෙන් විශාල පාඩු සිදුවන බව පෙනී යයි.

මෙම වෛරස් රෝගය පිළිබඳ පැතිරී ඇති දුර්මත නිසා කෙසෙල් කැන් පමණක් නොව කෙසෙල් පැල අලෙවි කිරීමට ද නොහැකි තත්ත්වයක් ඇති වීම, ගොවීන්ගේ ආදායම් තත්ත්වය තවදුරටත් අඩු වීමට හේතු වී තිබේ.

උඩවලව, සුරියවැව සහ හම්බන්තොට ප්‍රදේශයේ කෙසෙල්

අලෙවි කරනු ලබන අතර ඇතැම් ගොවීන් විසින් දැනුවත්ව මෙන්ම නොදැනුවත්කම මත ද රෝගයට ගොදුරු වී ඇති කෙසෙල් පදුරු වල පැල ද, පිට පළාත් වලට අලෙවි කිරීම නිසා මෙම රෝගයේ ප්‍රධාන ව්‍යාප්ති කාරකයින් බවට පත්ව ඇත්තේ ගොවි ජනතාවමය. මෙලෙස මෙම වෛරස් රෝගය ගොවි ජනතාව අතින්ම මුළු දිවයින පුරා පැතිර ගියහොත් ශ්‍රී ලංකාවේ කෙසෙල් වගාව ඉතා ඉක්මණින් පරිහානියට පත්වීමේ ඉඩකඩ විශාල ය.

පෝෂණ ගුණයෙන් ඉහළ පළතුරක් මෙන්ම ආර්ථික වශයෙන් ඉතා වැදගත් බෝගයක්

කහ ඉරි වෛරස් රෝගය බෝ කරන්නේ 'පැහිරි පිටි මතුණා' නම් මතුණෙකු විසිනි

වන කෙසෙල් වගාව රෝග කාරක වලින් මුදවා ගෙන සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා ගොවීන්ගේ මෙන්ම කෘෂි විද්‍යාඥයින්ගේ අවධානය දැඩි ලෙස යොමුවිය යුතුය. වෛරස් රෝග මර්ධනයට අවශ්‍ය බෙහෙත් තවමත් සොයා ගෙන නැති නිසා මෙම රෝගය පැතිරීයාම වළක්වා ගත හැක්කේ

වෛරස් රෝගය මර්ධනය කිරීමට ගෙන ඇති පියවර

මෙම රෝගයෙහි හයානක පැත්ත පිළිබඳව අවබෝධ කරගත් ශ්‍රී ලාංකික කෘෂි විද්‍යාඥයෝ මෙම වෛරස් රෝගයෙන් කෙසෙල් වගාව බේරා ගැනීමට යුහුසුළුව ඉදිරිපත් වී සිටිති. මෙහි දී ගන්නොරුව උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය පෙරමුණ ගෙන ක්‍රියා කරයි. මේ අනුව, බෝමුවල ප්‍රාදේශීය කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ආයතනය, අඟුණකොළ පැලැස්ස කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ආයතනය, කෙලි ජිප්විල උපයෝගීතා පර්යේෂණ ආයතනය යන ආයතන තුන ද සමඟ එක්ව ගන්නොරුව උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනයේ මූලිකත්වයෙන් හම්බන්තොට කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති අංශය, හම්බන්තොට අන්තර් පළාත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව හා උඩවලව මහවැලි ආර්ථික

ඒජන්සිය ද සහාය කර ගනිමින් කෙසෙල් වගාවට වැළඳී ඇති මෙම වෛරස් රෝගය මර්ධනය කිරීම පිණිස විශේෂ වැඩ පිළිවෙලක් දියත් කොට තිබේ.

මේ කර්තව්‍යය සඳහා ගන්නොරුව උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන

ආයතනය විසින් නව දෙනෙකුගෙන් යුක්ත පර්යේෂණ කණ්ඩායමක් ද පත් කර තිබුණි. මෙය පැරැටි ව්‍යාධිගේ විනිශ්චය පිළිබඳ කෘෂි විද්‍යාඥයින් (Plant pathologists) ගෙන් සමන්විත

* අඩු පරතරයක් සහිතව කෙසෙල් වගා කිරීමෙන් වැඩි අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට ක්‍රියා කිරීම පිළිබඳව ආදර්ශ වැඩ සටහන් පවත්වා ගෙන යාම

- ආර්ථික බලපෑම් පිළිබඳව සොයා බැලීම සඳහා වූ ක්‍ෂේත්‍ර සමීක්‍ෂණයක් උඩවලව මහවැලි ප්‍රදේශයේ සහ හම්බන්තොට කෙසෙල් වගා ප්‍රදේශවල 1999 මාර්තු මාසයේ දී පවත්වනු ලැබීය.

වෛරස් රෝග සහිත කෙසෙල් පළුරු වල හට ගන්නා කෙසෙල් ආහාරයට ගැනීමෙන් එම වෛරසය මිනිස් සිරුරට ඇතුළු වන බවත් එමගින් රෝග බෝවීමට ඉඩ ඇති බවටත් මතයක් ජනනාව තුළ පැතිර ගොස් තිබේ.

වෛරස් රෝගය පිළිබඳව හිඳුබරිත් හා ගොවිත් දැනුවත් කිරීම

මෙම වෛරසය රට පුරාම ප්‍රචලිත වන්නේ ගොවීන් විසින් රෝගයට භාජනය වූ පැල වෙනත් පළාත්වල වගා කරුවන් වෙත ලබාදීමෙන් බැවින්, මේ වගා පාලන ක්‍රම පිළිබඳව ගොවි ජනතාව දැනුවත් කිරීම ඉතාම වැදගත් වූවකි.

මේ පිළිබඳව, පර්යේෂණ අංශය විසින් ව්‍යාප්ති අංශය දැනුවත් කොට තිබේ. **හම්බන්තොට** පළාත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, අන්තර් පළාත් ව්‍යාප්ති අංශය හා මහවැලි ආර්ථික ඒජන්සියේ ව්‍යාප්ති අංශය විසින් මෙම උඩවලව හා **හම්බන්තොට** ප්‍රදේශවල ගොවි සංවිධාන සහ වෙනත් ප්‍රජා සංවිධාන උපයෝගී කර ගනිමින් මෙම රෝගය පාලනය කිරීම පිළිබඳව ව්‍යාප්ති කටයුතු ගම්

වූවකි. මෙයට අමතරව **බෝවූවල හා අතුණකොළපැලැස්ස** ප්‍රාදේශීය කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ආයතනයන් හි, පර්යේෂණ කණ්ඩායම් ඇති කර ඒ තුළින් කමිටු පත්කර එම කමිටු වලට එක් එක් කාර්යයන් පිළිබඳව කටයුතු පවරා තිබේ.

* කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දැනට හඳුනා ගෙන ඇති රෝග පිළිබඳව පර්යේෂණ කිරීම

* කෘෂි හා වට පණු රෝගය පිළිබඳව පර්යේෂණ කිරීම

* ප්‍රතිරෝධී කෙසෙල් වර්ග පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම

* තාප උණුසුම මගින් වෛරස් මර්ධනය කිරීම පිළිබඳ අත්හදා බැලීම් කිරීම

* පටක රෝපණ මගින් තිරෝගී පැල නිපදවීම පිළිබඳව කටයුතු කිරීම

* මෙම සියළුම කණ්ඩායම් සමඟ සම්බන්ධීකරණයක් පවත්වා ගෙන යමින් මෙම රෝගය මර්ධනය කිරීමට ක්‍රියා කිරීම

මෙම කමිටුව විසින් පහත සඳහන් කටයුතු ඉටු කරමින් සිටී.

මෙම කමිටුව මගින් දැනට පැතිර ඇති වෛරස් රෝගය මර්ධනය කිරීමට අමතරව, අනෙකුත් රෝග පිළිබඳ පර්යේෂණයන් ද, කෙසෙල් වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමට සහ ගුණාත්මක අතින් ඉහළ කෙසෙල් වගාවක් සඳහා අවශ්‍ය පර්යේෂණ සැලසුම් සකස් කරති.

- * මෙම වෛරසය පිළිබඳව හා ඉන් කෙසෙල් වගාවේ ඇති වූ තත්ත්වය පිළිබඳව සමීක්‍ෂණය කිරීම
- * තිරෝගී පැල යනු මොනවා දැයි හඳුනා ගැනීම
- * මෙම රෝගය පිළිබඳව ගොවීන් දැනුවත් කිරීම
- * පැනමා රෝගය මර්ධනය කිරීම

වගා පාලන ක්‍රම පිළිබඳව ගොවි ජනතාව දැනුවත් කිරීම ඉතාම වැදගත් වූවකි.

ප්‍රදේශ දක්වා ව්‍යාප්ත කර ඇති බව දැන ගන්නට ලැබුණි. 1999 ජනවාරි මාසයේ සිට ආරම්භ වූ මෙම වැඩ පිළිවෙල මගින් මුළු හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේත්, උඩවලව ප්‍රදේශයේත්, ගොවීන්, නිලධාරීන්, බැංකු හා වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනක් දැනුවත් කර තිබේ. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

හා පළාත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවත්, අඟුණකොල පැලැස්ස සේවා සංස්කරණ අභ්‍යාස ආයතනයත් විසින් 1999 මැයි මාසයේ සිට මෙම දැනුවත් කිරීම තවදුරටත් පුළුල්ව කරගෙන යමින් සිටී.

ගන්නොරුව උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන

සිට රෝග ලක්ෂණ දැකිය හැකිය. කෙසේද හෙයින් කළු පැහැයක් ගනී. දරුණු ලෙස රෝගය ව්‍යාප්ත වූ විට, ගෙඩිය සම්පූර්ණයෙන් කළු වී විසළී යයි. තවද, රෝස, රතු පැහැයට හුරු දිලීරය නිත් වශයෙන් (බීජානු) ගෙඩි මත දකින්නට පුළුවන. සමහර අවස්ථා වලදී ගෙඩි ඉදිම ආරම්භ වූ විගස මෙම දිලීරය

දක්නට ලැබුණ මූලික අවස්ථාවේදී, නිර්දේශිත කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය ඉසිය යුතුය. උදාහරණ මැනෙබ්, බෙනොවිල් සහ වැන්කොසෝ යනාදී යයි. මෙහි දී පැසුණු කැන් කපා ගැනීමේදී තුවාල සහ හානි නොවන පරිදි කළ යුතුය. කැපු කැන් තෙතමනය අඩු තැන්වල ගබඩා කළ යුතුය. කෙසේද කැන් කපා ගැනීමට දින 14 කට පෙර කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය ඉසීම කළ හැක. අස්වනු හෙලීමට දින 14 ක් කබා (අවම වශයෙන්) එම කාර්යය නතර නොකළහොත් ඒවා මනුෂ්‍ය ආහාරයට තුළුදු විය හැකිය. අඩු සාන්ද්‍රතයකින් යුත් සමහර කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීමේදී සහ ප්‍රවාහනයේදී ද මිනිස් ආහාරයට ගැනීමට සුදුසු ආකාරයට යෙදීමේ හැකියාව පවතී.

මෙම දිලීරය කෙසේද කැන්වල දක්නට ලැබුණ මූලික අවස්ථාවේ දී, නිර්දේශිත කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය ඉසිය යුතුය

ආයතනයේ පර්යේෂණ අංශය විසින් මුළු ලංකාවේම දිසාපතිවරුන්, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව, කෘෂිකර්මය හා සම්බන්ධ සියළුම අංශ සහ පෞද්ගලික අංශය, මෙම වෛරස් රෝගය පැතිර යාම සහ එය පාලනය කිරීම පිළිබඳ දැනුවත් කර තිබේ. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාව පුරාම මෙම දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන් තවදුරටත් විවිධ සන්නිවේදන මාධ්‍ය ඔස්සේ ක්‍රියාත්මකව පවතී. මෙම රෝගය සහ එය පාලනය කර ගන්නා ආකාරය පිළිබඳව ගොවීන්ට දැනුමක් ලබාදීම සඳහා විඩියෝ චිත්‍රපටයක් ද නිපදවා තිබේ.

පැතිරේ. පළමුව තද දුඹුරු පැහැති ඇති වී ක්‍රමයෙන් ලොකු කළු පුල්ලි බවට විශාල වී මුළු ගෙඩිය පුරාම පැතිරී යයි. මෙම පුල්ලි වලට යටින් ගෙඩියේ තෙත් වූ තරක් වීමක් ද දැකිය හැකි වේ. පසුව, කෙසේද කැන් මැද තාරටිය ද කළු පැහැටී ඇඹරී, වක්වී දරදඩු ගතියක් පෙන්වයි. ඉන් අනතුරුව, කෙසේද මුහුටක් පැතිර යයි. මෙම රෝගය වැළඳුණු කෙසේද කැන් අලෙවි කිරීමට නොහැක.

කෙසේද වගාව පුනරුත්ථාපනය කිරීම

මෙම වෛරස් රෝගයෙන් කෙසේද වගාව ආරක්ෂා කර එය පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා වෙනත් විවිධ වැඩ පිළිවෙලවල් රැසක් ද දියත් කොට තිබේ. පටක රෝපණ ක්‍රමය උපයෝගී කර ගනිමින් හොඳ නිරෝගී පැල නිපදවා ගැනීමට ක්‍රියා කිරීම ද විශේෂ වූවකි. මේ ක්‍රියා මාර්ගයේ දී, පෞද්ගලික පැල තවාන්

ඇත්තුක්කෝස් දිලීර රෝගය

ඉහත වෛරස් රෝග වලට අමතරව ලංකාවේ බහුලව දැකිය හැකි රෝගයක් වන්නේ ඇත්තුක්කෝස් දිලීර රෝගයයි. මෙම රෝගය හටගන්නේ ගැලියෝස් පෝරියම්, විසුහරුම් සහ කෙලෙටොමිකම් වයුසේ දිලීරයන්ගෙන් ය. මෙම රෝගය වැඩි වශයෙන් වැළඳෙන්නේ අළුකෙසෙල් වගාවන්ට වීමද විශේෂයකි. ලපටි, මේරු සහ ඉඳුනු කෙසෙල් කැන් වලට ද මෙය වැළඳේ. ලපටි කැනකට ව්‍යාප්ත වූ විට ගෙඩියේ අග කෙළවරේ

වර්ෂාව සහ තෙතමනය සහිත පරිසර වලදී මෙම රෝගය සීඝ්‍රයෙන් ව්‍යාප්ත වෙයි. තවද, සුළඟ සහ ඉහළ උෂ්ණත්වය ද මෙම දිලීරය වේගවත්ව පැතිරීමට

අස්වනු නෙලීමට අවම වශයෙන් දෙසතියකට පෙර කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය ඉසීම නතර කළ යුතුය.

උපකාර වෙයි. මෙම රෝගය පාලනය කිරීමට නම් කෙසේද කැන් ඉවත් කළ කෙසෙල් කඳන් සහ දිරා ගිය පත්‍ර වැනි අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කර වගා භූමිය සැමවිටම පවිත්‍රව තබාගත යුතු වේ. රෝගී ගස් ඇත්නම් ඉවත්කර ඒවා පුළුස්සා දැමිය යුතුය. තව ද, මෙම දිලීරය කෙසේද කැන්වල

කරුවන්ගේ සහාය ලබා ගැනීමට ද අපේක්ෂිතය. නවීන තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගනිමින් නිරෝගී කෙසෙල් ගස් මගින් විශාල පැල ප්‍රමාණයක් ලබා ගන්නා අන්දම (Split bud) පිළිබඳව ගොවීන්ට අවබෝධයක් ලබා දීමට ක්‍රියා කිරීම වැදගත් ය. නිරෝගී කෙසෙල් වගාවන් හඳුනා ගෙන

සිටුවීමට අවශ්‍ය පැල තෝරා ගැනීම පිළිබඳව නිලධාරීන්ට හා ගොවීන්ට පුහුණුව ලබාදීම ප්‍රායෝගිකව සිදු කරනු ලැබේ. නිපදවනු ලබන පැල සිටුවීමට සුදුසු නිරෝගී පැල බවට සහතිකයක් ලබා දීමට කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ පැලෑටි නිරෝධායන අංශය සහ බීජ සහතික කිරීමේ සේවය එක්ව ක්‍රියා කර ගෙන යනු ලැබේ. ගන්නොරුව උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනයේ පර්යේෂණ නිලධාරීන් රෝග පැතිර ඇති පෙදෙස් වලට ගොස් රෝගය මැඩ පැවැත්වීමට හා නිරෝගී කෙසෙල් සිටුවීමට අවශ්‍ය ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳව සතිපතා දින 03 ක් ක්‍ෂේත්‍රයේදී කටයුතු කිරීමට පියවර ගෙන තිබේ.

නිගමනය

ගන්නොරුව උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන

ආයතනයේ පැලෑටි ව්‍යාධි පිළිබඳ විශේෂඥ ආචාර්ය ජිනාදර් ද සොයිසා මහත්මිය සහ එම ආයතනයේ ව්‍යාප්ති හා සන්නිවේදන අංශයේ සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ වයි.එම්.එස්.බී. උඩවෙල මහතා සමග සාකච්ඡාවකදී ඉහත කරුණු අනාවරණය විය.

මෙම මාරාන්තික වෛරස් රෝගය පිළිබඳව කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ආයතනවල අවධානය දැනටමත් යොමු වී හමාරය. එය පාලනය කිරීම සඳහා ව්‍යාප්ති සේවය ශක්තිමත් කර ඇති අතර ඉහත සඳහන් විවිධ සන්නිවේදන ක්‍රම මාර්ගයෙන් මුළු ශ්‍රී ලංකාවේම ගොවි ජනතාව දැනුවත් කිරීම සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීම සහ වෛරස් රෝගය මර්ධනය කිරීම සඳහා පර්යේෂණ කණ්ඩායම් ඇති කර ඒ පිළිබඳ පර්යේෂණ කටයුතු නොකඩවා සිදු කිරීමේනුත් කෙසෙල් වගාවට එල්ල වී ඇති

ප්‍රබල තර්ජනය මැඩ පවත්වමින් සිටී. එම නිසා ශ්‍රී ලංකාවාසී ගොවි ජනතාව තම කෙසෙල් වගාවන්ට මෙම රෝගය වැලඳී ඇද්ද පිළිබඳව සෑමවිටම විමසිලිමත්ව සිටිය යුතු බව අවසාන වශයෙන් සඳහන් කළ යුතු වේ.

ආර්.එම්.පී.කේ.බී. රත්නායක
 සහ
ආර්.එල්.එන්. ජයතිස්ස
 සෞඛ්‍ය පර්යේෂණ නිලධාරීන්
 හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි
 කටයුතු පර්යේෂණ හා
 පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

නංගියේ කපමු.....!

කුරක්කන්

මෙද හේන පැහිලා ඇති රත්වන් කරල් බරවී ඇති උෟරෝ නොකැටොත් හේනේ බඩගින්නට අඩුසඳයකි	කුරක්කන් කුරක්කන් කුරක්කන් කුරක්කන්	ඇට ගුඩු ගුඩු පිටි ගුඩු ගුඩු ඒවා කන්ට මොන මාළුද දෙරකඩ පැලේ රට වැටකොළ එතොත් වරෙන් අද රැටන්	කුරක්කන් ඉතක්කන් ඉතක්කන් කුරක්කන්
කටුඇල්ලේ මගෙ හේනේ වැට අහුරා උෟරන් ගෙන් කර ගන්නට බැරි වුත් මහ උෟරනි නොකා පලයවි මගෙ	කුරක්කන් වලක්කන් සුරක්කන් කුරක්කන්	වන්නියේ යායේ මගෙ සුදු සුන්නියේ අපේ නැගිත් පුංචියේ මොකද අප කළ නංගියේ කපමු ඔක්කොම	කුරක්කන් කපන්නන් නරක්කන් කුරක්කන්

- නෝමන් සිරිපාල -